

**MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI**

**GOSPITAL PEDAGOGIKA SOHASIDAGI DOLZARB MASALALAR, ILG'OR
TAJRIBALAR VA ISTIQBOLLAR**

xalqaro ilmiy-amaliy anjuman

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ, ПЕРЕДОВОЙ ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ В
ОБЛАСТИ ГОСПИТАЛЬНОЙ ПЕДАГОГИКИ**

международная научно – практическая конференция

**CURRENT ISSUES, ADVANCED EXPERIENCES AND PROSPECTS IN THE
FIELD OF HOSPITAL PEDAGOGY**

international scientific - practical conference

3-dekabr 2024-yil

**MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI**

**NIZOMIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT
PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI**

**GOSPITAL PEDAGOGIKA SOHASIDAGI
DOLZARB MASALALAR, ILG'OR
TAJRIBALAR VA ISTIQBOLLAR**

xalqaro ilmiy-amaliy anjuman

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ, ПЕРЕДОВОЙ
ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ В ОБЛАСТИ
ГОСПИТАЛЬНОЙ ПЕДАГОГИКИ**

международная научно – практическая конференция

**CURRENT ISSUES, ADVANCED EXPERIENCES
AND PROSPECTS IN THE FIELD OF HOSPITAL
PEDAGOGY**

international scientific - practical conference

203.	Юлдашева Гулшад Тилеувна Пономаренко Вероника Павловна	ВЛИЯНИЕ ГЕЙМИФИКАЦИИ НА МОТИВАЦИЮ УЧАЩИХСЯ В ИЗУЧЕНИИ ИНФОРМАТИКИ: ИГРОВЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ (БАЛЛЫ, УРОВНИ, ДОСТИЖЕНИЯ) ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ МОТИВАЦИИ СТУДЕНТОВ	945
204.	Xolmo‘minov G‘ofur Bobonazarovich Narzullayeva Nilufar Umidjon qizi	QADIMGI SHARQDA FALSAFIY BILIMLARNING PAYDO BO‘LISHI	951
205.	Туганова Луиза Джураевна Бегалиева Шахзода Бекниязовна	РОЛЬ РЕЛИГИИ В НАЦИОНАЛЬНОМ СОЗНАНИИ И НАЦИОНАЛЬНОМ САМОСОЗНАНИИ	954
206.	Usmonova Rayhona Miraxmedova Shoxida Nusratilloevna	IJTIMOIY TARMOQDAGI TAHDIDLAR	960
207.	Koshanova Nilufar Maxsudovna	MADANIYAT- JAMIYATNING MAVJUDLIK ASOSI VA YASHASH USULI SIFATIDA	965
208.	Turgunova Nargiza A‘zamjon qizi Koshanova Nilufar Maxsudovna	ISLOMDA KASB ODOBLARI	971
209.	Boltaboyeva Mukarramxon Koshanova Nilufar Maxsudovna	ISLOM -MA‘RIFATPARVAR DIN SIFATIDA	974
210.	Tojiyev Erali Xoshim O‘g‘li Koshanova Nilufar Maxsudovna	ISLOM MA‘RIFATINI RIVOJLANTIRISHDA XALQARO ISLOM AKADEMIYASINING O‘RNI	979
211.	Ernazarova Munisxon Jo‘raqulovna Bahodirova Mashhura Zafarovna	UMUMIY O‘RTA TA‘LIM MAKTABLARIDA TA‘LIM JARAYONIDA QADRIYATLI YONDASHUV ASOSIDA DARSLARNI TASHKIL ETISH	986
212.	Ernazarova Munisxon Jo‘raqulovna Ikromova Muqaddas	UMUMIY O‘RTA TA‘LIM MAKTABLARIDA TA‘LIM JARAYONIDA QADRIYATLI YONDASHUV ASOSIDA DARSLARNI TASHKIL ETISH	991

213.	Raxmanova Muqaddas Qaxramonovna	TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA PEDAGOG KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	996
214.	Raxmanova Muqaddas Qaxramonovna	YOSHLARNING INTELEKTUAL SALOHIYATINI ORTIRISHNING BOSH OMILI	1000
215.	Ergashev Shirinbobo Xotam o'g'li	NUTQ SAVODXONLIGINI RIVOJLANTIRISH VA MAZMUNI	1005
216.	Ziyaboyeva Hilola Rixstillayevna	O'ZBEKISTONDA YOSHLARNI OILAVIY HAYOTGA TAYYORLASH HOLATI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH	1012
217.	Badalmatova Ziyoda G'ofurjonovna	MA'NAVIY MEROSNING JAMIYAT TARAQQIYOTIDAGI AHAMIYATI	1017
218.	Xamidova Feruza Shamsiddinovna	OMMAVIY AXBOROT VOSITALARIDAN FOYDALANISH MADANIYATINI SHAKILANTIRISH	1025
219.	Abdullayeva Malika Bazarbayevna	BITIRUVCHI KURS TALABALARINING MA'NAVIY VA MADANIY FAOLLIGINI OSHIRISH	1030
220.	Gulmatova Shohsanam Diyor qizi	TALABALAR ORASIDA ZARARLI ILLATLARNI OLDINI Olishga QARATILGAN CHORA-TADBIRLAR	1034
221.	Rashidova Gulandom Mirzayakubovna	TA'LIM TIZIMIDA KORRUPSIYAGA QARSHI KURASHDA TALABALARNING FAOLLIGI	1038
222.	Tashmuhammedova Ilmira Suyundikovna	OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MA'NAVIY MA'RIFIY TADBIRLAR O'TKAZISHNING MOHIYATI	1040
223.	Maxanova Aliya Muratovna	BOSHLANG'ICH TA'LIM YO'NALISH TALABALARIDA PSIXOLOGIK KOMPITETNLIKNI SHAKLLANTIRISH TAMOILLARI	1044

1. Abul Hussain. Society and culture //International Journal of Scientific Research 12(01):40608 -40613.https://www.researchgate.net/publication/351770718_Societ_and_culture
2. М.Г.Дьякона Теория и история мировой культуры/. [Электронный ресурс] Учебное пособие М.Г.Дьякова;М-во образования и науки Рос. Федерации, Волгогр. гос.архит.-строит. ун-т. 2015. –С.129.
3. N.M.Koshanova Turli tarixiy davr kontekstlarida intellektual madaniyat masalasi//FarDU.Ilmiy xabarlar.№1-2024.-B.72-76.

ISLOMDA KASB ODOBLARI

Turgunova Nargiza A'zamjon qizi

CHDPU fizika va astronomiya 2-bosqich talabasi

Ilmiy rahbar: Koshanova Nilufar Maxsudovna

CHDPU dotsenti

koshovanilufar512@gmail.com

Аннотация: Tadqiqot ishimizda kasbning inson hayotidagi oʻrni va ahamiyati islom dini axloqiy normalari asosida tahlil qilingan, shuningdek, "kasb" tushunchasining diniy asoslari, Qurʼoni Karim paygʻambar sunnatlari asosida yoritilib, insonning halol rizq topish maqsadida kasb-hunar egallashi zarurligi oʻrganilgan.

Калит soʻzlar: kasb, halol rizq, harom, Qurʼon, hadis, musulmon axloqi, mehnat, axloqiy qadriyatlar, kasb-hunar, halollik, sadoqat, puxtalik, mehnatsevarlik.

Аннотация: в нашей исследовательской работе анализируются роль и значение профессии в жизни на основе моральных норм ислама, анализируются на основе человеческих норм, религиозные основы понятия «профессия», сунна Священного Корана. выделены и профессия необходима человеку для достойного заработка.

Ключевые слова: профессия, халяльное питание, харам, Коран, хадисы, мусульманская этика, труд, моральные ценности, профессия, честность, верность, тщательность, трудолюбие.

Kirish. Odam zotining ibtidoiy davrda mehnat qilishni o`rganishi uni inson sifatida yuksaltirib bordi. Mehnat bu inson kamolotining asosiy vositasi bo`lib, inson ongli mehnat qiluvchi yagona mavjudot hisoblanadi. Odamzod tafakkuri orqali olamni teranroq anglab borgan sayin mehnatning turli shakllarini yaratib kelmoqda. Bugungi kunda dunyoda 60 mingga yaqin, mamlakatimizda esa 6 mingdan ziyod kasb turlari mavjudligi aniqlangan. [3] Bundan uch asr oldin ularning soni 500 ga yaqin bo`lgan bo`lsa, kishilik jamiyati qanchalik tez rivojlangani sayin ularning soni yanada ortib bormoqda. Kasb bilan shug`ullanish davomida insonlar jamiyatda qabul qilingan muayyan norm avam me`yorlarga rioya qilishi lozim bo`ladi. Kasb-kishining mehnat faoliyati, doimiy mashg`uloti turi, muayyan ish turini malakali bajarishga imkon beradigan bilim, mahorat, tajribani talab qiladi. Kasb-nazariy bilimlar va amaliy ko`nikmalar majmuiga ega tajribali shaxsning mehnat faoliyati turi hisoblanadi. Ba`zi kasblar shunchalik nostandartki, ko`pchilik ular haqida eshitmagan va hatto ularning mavjudlini ham bilishmaydi. Kasb("ega bo`lish", "o`zlashtirish") - diniy-axloqiy kontseptsiyani anglatuvchi atama. [1] O`z navbatida har bir inson o`z kasbi bilan boshqa insonlarning hojatini chiqaradi. Shunday qilib, barcha insonlar dunyo hayotida yashash davomida hayotiy ehtiyojlarini ta`minlash borasida bir-birlari bilan uzviy bog`langan. Har bir inson boshqasiga qilgan xizmati evaziga haq olishi tabiiy holatga aylangan. Mazkur tabiiy holat kishilar orasidagi maishiy aloqalarning asoslaridan biri hisoblanadi. Insonning bu dunyoda hayot kechirish uchun olib borishi lozim bo`lgan ishlaridan biri rizq talab qilishidir. Rizq talab qilishda esa har kishining bilimi, ishi va kasb-hunari qo`l keladi. Kasb qilish inson hayotidagi doimiy va zaruriy amal bo`lgani uchun Quroni Karimda, payg`ambar sunnatlarida va shariat ahkomlarida bu amalga katta ahamiyat berilgan.

Hozirgi vaqtda kasblar soni juda ham ko`p bo`lib, dinda ularning halol va harom turlari ajratiladi. Musulmon inson qaysi ishga qo`l urmasin, uni puxta, chiroyli va mukammal qilishi lozim. Albatta buning uchun, inson o`zining kasbini sevishi kerak, ya`ni shu kasb bilan shug`ullanayotgan vaqtda, uni chin ko`ngil bilan bajarishi lozim.

Hadislarda “Ilmga ilm olmoq yo`li bilan erishilgaylar. Ilmu haunarni Xitoyga borib bo`lsa ham o`rganinglar. Ilm egallnag . “Ilm sahroda do`st, hayot yo`llarida tayanch, yolg`iz damlarda yo`ldosh, baxtsiz daqiqalarda rahbar, qayg`uli onlarda madadkor, odamlar orasida zeb-ziynat, dushmanlarga qarshi kurashda esa quroldir”,-deyilgan. Bundan ko`rinadiki, inson o`z kasbiga sodiq bo`lishi va kasbiga qiziqishi ham iymonlilikning belgilaridan hisoblanadi.

Islomda savdogarlik(tijorat kasbi) kasbining birinchi odobi sifatida niyatni to`g`rilashi lozim deyiladi. Tijorat kasbining ikkinchi odobi tijorat ilmini yaxshi bilishi lozim deyiladi. Mazkur kasbning keyingi odobi zararni daf qilish va foydani jalb qilishdan muqaddam turishi lozim deyiladi. Rivoyat qilinishicha xalifa Umar ma`lum bir bir guruh kishilarini savdogarlarning savdo ilmini bilish bilmasliklarini nazorat qilish uchun jo`natadi. Islom ulamolari sotiladigan mol tannarxining 30 %igacha qo`yishni tavsiya qiladilar.

Afsuski, Hozirgi kunda mamlakatimizda o`zi tahsil ko`rayotgan sohasiga qiziqishi bo`lmagan, ammo tanlagan sohasida nima ish qilishini ham bilmaydigan minglab talabalar mavjud. 2017-yil statistik ma`lumotlariga ko`ra O`zbekistonda mehnat faoliyatida 700 mingga yaqin ishchi ish faoliyatida kasbiy nomutanosib joylashganligi aniqlangan. O`zligini anglamagan insonlar jamiyatda muammolarni yuzaga keltiradi. Islomda insonning o`zini anglashi, xudoni tanishdan boshlanadi deyiladi. Inson dunyoda yashar ekan, mehnati, kasbi orqali rizq topishga,o`z extiyojlarini qondirishga harakat qiladi. Ammo har bir inson o`zi tanlagan kasbi asosida jamiyatga foyda keltirishni asosiy maqsad sifatida belgilashi lozim. Jamiyatda har bir inson qanday kasbda bo`lmasin, yaxshi ishchi, eng yaxshi kosib, yaxshi dehqon, yaxshi muhandis, yaxshi xizmatchi, yaxshi tabib, yaxshi o`qituvchi, hullas, har bir kasbning eng mohiri, eng omili, eng tadbirlisi bo`lishga harakat qilishi lozim. Ajdodlarimiz farzand tarbiyasida eng avvalo mehnat tarbiyasini birinchi o`ringa qo`yganlar. O`zlari ham mehnatsevarlikda doimo farzandlariga namuna bo`lganlar.

O`zi bilmagan faoliyat bilan shug`ullanish, hunar sirlarini bilmagan holda bilaman deyish, ish beruvchi tarafni aldash dinda qoralangan. Islom shariatida bu

kabi ishni qilish katta gunoh hisoblanadi. Chunki shifokorlik kasbini bilmaslik asosida qancha insonlar hayotiga, sog'ligiga xavf solinsa, o'qituvchi -pedagog o'z kasbiga noloyiq bo'lsa minglab xalq farzandini savodsiz qilib qo'yadi. Demak, jamiyatda har bir inson kasbni o'z qobiliyatidan kelib chiqqan holda ongli ravishda tanlashi va unga ma'suliyat bilan yondashishi, jamiyat taraqqiyotida muhim hisoblanadi. Zero mehnat orqali inson o'zining va o'zgalarning qadrini biladi, mehnatsiz kelgan boylik inson rihiyatini buzadi, har qanday muqaddas narsani qadrsizlantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston milliy ensiklopediyasi" Davlat ilmiy nashriyoti, 2024.
https://n.ziyouz.com/books/uzbekiston_milliy_ensiklopediyasi/O'zbekiston%20Milliy%20Ensiklopediyasi%20-%20Qo'shimcha.pdf
2. Shayx Muhammad Sodiq Muhammad Yusuf "Ijtimoiy odoblar"
Toshkent: "Hilol nashr", 2024.
3. G.K.Masharipova Kasbiy ma'naviyat. "Fan ziyosi", T.:2022.-B.259.
4. Doktor Muhammad Bo'zdog' "Qalbimdasan, Alloh"
Toshkent: "Zumar books", 2023.

ISLOM -MA'RIFATPARVAR DIN SIFATIDA

Boltaboyeva Mukarramxon

Chirchiq Davlat pedagogika universiteti

Fizika va kimyo fakulteti fizika va astronomiya 23-3guruh talabasi

mukarramkhon2006@gmail.com

Ilmiy rahbar: Koshanova Nilufar Maxsudovna

CHDPU dotsenti

koshovanilufar512@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolamizda islomning ma'rifatparvarlik jihatlari, islomda ta'limga bo'lgan munosabat, islom g'oyalarining inson kamolotidagi o'rni